Iodocus, Erfordensis; Locatello, Boneto [DruckerIn]; Scoto, Ottaviano [DruckerIn]: Uocabularium iuris
Venedig, 30.V.1491 [GW M12669] [Sack 3717] Seite 63a

fit iure maioris quia prima datur officio iudicis deficien/
te actione. Scđa vero hꝫ actionē suo iure. s. vtilē officio iu/
dicis accedēte. vt in c. cū venissent. de in inte. resti. in glo.
vbi restituim⁹. ēt restitutio q̄nq̄ꝫ petit̄ vbi nulla possessio
pōt eē. vt cū petit̄ restitutio ꝯsanguinei. c. cū venissent. eo.
ti. in glo. in. c. in. litteris. de restituti. spolia.

¶ Restituere in integrum. R. s. de. J.

¶ Res dr̄ in ꝯctu venditōis adhuc eē ītegra q̄n res nō est
in toto vel parte tradita ꝛ p̄ciū in toto vel in parte nō solu
tū: lꝫ ꝯtractus sit fcūs. alr̄ etiā dr̄ res integra respectu iudi/
cy q̄n lis nōdū sup̄ tali re accepta est. vꝫ. ante lit. ꝯtes. vt in
. c. ex insi nuatione. de procu.

¶ Rescriptū fꝫ Gof. est mādatū p̄ncipis qđ ad īstātiā ali/
cuius vel aliquoꝝ siue ꝓprio motu vel ex relatōib⁹ absen
tiū vel ex suggestionib⁹ p̄sentiū vel ad alicuius ꝯsultatio/
nē facit. vel cū alicui vel aliqbus corpori collegio vniuer/
sitati vel ciuitati aliqd mādat̄ vel indulget̄. talia. n. ius fa
ciūt nō gnāle sed spāle in negocys ꝛ īter p̄sonas in qbus ꝛ
īter q̄s ꝓmulgata sunt. vt. C. de legi. ꝛ ꝯsti. l. y. Et nota ꝙ
rescriptū capit̄ tripl'r. Primo gnāl'r. ꝛ sic q̄libet scriptura
ꝯtinēs aliq̄ꝫ dispositionē superioris dr̄ rescriptū. ꝛ sic idez
est qđ scriptū. ꝛ scđm hoc si papa r̄ndeat etiā de iure dr̄ re/
scriptū. Scđo minus gnāl'r vt ꝯcernit. ti. de rescriptis. ꝛ sic
est scriptū sup̄ negocio vel negocys particularibus alicui⁹
vel aliquoꝝ siue singuloꝝ siue vniuersitatis siue motu p/
pri o siue ad īstantiā siue causa cognita siue non cognita a
superiore emanās. siue aliqd iuris tribuat. siue tribuat so/
lū exercitiū iuris alicui cōpetētis. ꝛ ita ꝯphēdit rescriptuz
ad lites de quo de rescrip. in. c. i. ꝛ. y. Fit aūt sup̄ lr̄is plerū/
q̄ꝫ silibus ꝛ dr̄ rescriptū ad bn̄ficia. de quo. eo. ti. c. sup̄ litte
ris. pal. ꝛ ꝯphēdit ēt ānotationē ꝛ pragmaticā sanctionē.
Tertio capit̄ spāl'r ꝛ stricte ꝓ scriptura ꝯtinēte dispositio/
nē p̱ quā dat̄ iudex. nec aliqd aliud ꝯcedit̄. nisi vt corā illo
iudice ius tibi cōpetēs ꝯseq̄ris. ꝛ hoc dr̄ rescriptū ad lites
qđ dat̄ alicui ad ꝯfirmationē sui iuris. de quo in. c. sup̄ lr̄is
eo. ti. ꝛ sic ēst spēs disticta a p̄uilegio qđ ꝯcedit aliquod ius
particulare ꝯtra ius cōe. ꝛ a rescripto ad bn̄ficia qđ magis
ꝓprie cōparat̄ p̄uilegio. vbi grā. In rescripto alicui ꝯcesso
cauet̄ ꝙ iudicē adire pōt. Ex his verbis nō īponit̄ necessi
tas iudici suscipiēdo cognitionis. vt. l. sepe. ff. de offi. presi.
Ratio. qꝛ verba ista significāt in potestate eius esse cui cō
cedit̄ iudicē adire. nō aūt i necessitate iudicis cognoscere.
Sil'r in rescripto cauet̄ ꝙ adire debes iudicez. vt no. in. l.
sepe. p̄alle. qꝛ de iure cōi nō īponit̄ alicui necessitas agēdi.
nec illa verba significāt necessitatē īponi iudici suscipien
de cognitionis. Itē p̄nceps alicui ꝯcedit iudicē extraordi
nariū. qꝛ iste cui ꝯcedit̄ asserebat ordinarū suspectum vel
īpeditū mltis negocys: siue ifirmū. ꝛ sic itelligit̄ obtinere
ꝯcessionē si preces veritati initātur. vt. l. fi. C. de diuer. re/
scrip. Ratio. qꝛ ꝯcedit̄ tanq̄ꝫ ex vera causa. igit̄ si nō est ve
ra nō ꝯcedit̄. ex quo pꝫ ꝙ si ꝯcedit̄ illo exp̄sso mēdaciter
vel per ignorātiā quo nō expresso vel tacito nō ꝯcederet̄:
tūc nō cēsetur ꝯcessum. de hoc vide. c. super litteris. eo. ti.
Itē vbi princeps ꝯcedit alicui ꝙ possit vti frui rebus suis
nō valet. l. vnica. de thesau. li. x. Ratio. qꝛ nil potest opera
ri eo ꝙ illud qđ ꝯcedit̄ iure cōmuni habet̄. nā frustra p̄ci/
bus īpetrat̄ qđ iure cōmuni ꝯcedit̄. l. vnica prealle. ꝛ. ff. de
mi. l. in cause. y. l. cū super. C. de rei ven. Et p̄dicta vera sūt
de vnico rescripto. si vero plura sunt ꝯtraria vel diuersa si/
ue vnū alteri derogans: vel vtrūq̄ꝫ valet. vel alteꝝ tantū.
verbi gratia. Quidaz īpetrauit gratiā ad beneficia vnius
collationis. īpetrat secūdo aliā ad beneficia alterius colla
tionis. si secūdū facit mētionē de p̄mo valet vtrūq̄ꝫ. vt. c.
in nostra. de rescrip. ꝛ rescriptū in ecclesiasticis potest ꝯce
dere papa: ꝛ in secularibus īperator. Unde etiā rescriptū
dicit̄ qđ īperator vel alter p̄cibus ꝛ supplicationibus ali/
cuius respōdēs rescribit ei fieri vel nō fieri debere qđ po/
stulat. ꝛ nota ꝙ in rescripto semper itelligi debet si preces
veritati initātur. et si ita est debet referri ad oīa p̄cedētia
fm ber. in. c. olim. eo. ti. Ponunt̄ tn̄ ibi opi. in glo. Itē hec
clausula. ꝛ qdā aly talis dyocesis. nō extēdit se ad illos de
ciuitate nisi dicat̄. ꝛ qdā aly de ciuitate ꝛ dyocesi. secus si
diceret̄. talis ep̄atus. vt in. c. rudolphus eo. ti. in glo. Item
hec clausula. si p̱ alio nō scripserimus. semp̱ dꝫ itelligi in
rescripto: q̄n papa scribit ꝙ prouideat̄ alicui de bn̄ficio in
eccl'ia aliq̄ etiā si nō apponat̄. Si v̄o papa velit alicui face
re grāz plenā tūc scribat. nō obstāte ꝙ alias direxerimus
scripta nostra. c. mādatū. eo. ti. in glo. Itē p̱ hāc clausulā ge
neralē. qdā aly. nō possūt plures q̄ꝫ quattuor citari. quorū
etiā noīa debēt in p̄mo citatorio noīari vel exp̄mi. in. c. cū
in multis eo. ti. li. vi. in tex. ꝛ in glo. olim trahebātur. xl. ar.
de tes. cū causam. ꝛ. c. significauerūt. de cler. excomu. c. la
tores. Et rō quare restricta sit citatio ad quattuor. est arbi
traria. l. nō diuꝫ. ff. de leg. potuit. n. plus vel minus restrin
gi. vel redde rōnem silitudinariā quā habes. de ꝯsangui.
ꝛ affi. c. nō dꝫ. Tn̄ fm ber. sup̄ re indiuisibili. s. iudicio cōi
diui. fa. her. p̄nt per generalē clausulā vltra quattuor euo/
cari ad iudiciū. Itē oēs vltra illos quattuor q ius h̄nt i re
p̄nt agere vel defendere ꝓ iure suo corā illo iudice. ar. de
re iudi. cū sup̄. de offi. dele. sup̄ eo. de elec. c. i. idē hosti. ꝛ ar
chi. Sꝫ pone quattuor exp̄ssit. postea aliū ꝯuenit. nihil ex/
cipit̄. an valeat iudiciū. vide ibidē in glo. Itē in rescriptis
dꝫ fuari ordo scripture. c. cū dilecta eo. ti. in glo. verbi trās
ponētes. Et Jo. an. sup̄ hoc plures alias sn̄ias īfert. de hoc
vide de elect. c. generali. li. vi. ꝛ tandē dicit ꝙ masculinuz
subiectū a canone cōprehēdat feminas. qđ ꝓbat̄. xvy. q.
iy. sigs suadēte. iūcto. c. mulieres. de sen. excō. qđ est verū
nisi eadē ꝯstitutiōe femina excipiat̄. vide. c. idēnitatibus
. §. sed cas. de electi. li. vi.

¶ Residere in eccl'ia fm gof. est in eccl'ia deſuire bn̄ficio.
ꝛ eccl'ie curā hr̄e. c. ꝯq̄rēte. de cle. nō resi. paꝝ. n. est reside
re nisi residens curā habeat ecclesie in qua bn̄ficiū hꝫ vel
p̄sonatū. vt in. c. qꝛ nōnulli. de cle. nō residē. dꝫ aūt reside
re p̱ seipꝫ. nō p̱ vicariū. c. qꝛ nō. pal. nā per vicariū deserui
re nō licet nisi i casib⁹ vt cū ex idulgētia spāli cōpetit ali/
cui nō residere. vel cū ꝯsuetudo excusat nō residentē. vel
cū eccl'ia depēdet ex p̄bēda. vel cū p̄sona sine culpa sua ici
dit in debilitatē. deformitatē: vel morbū vt p̱ se deseruire
nō possit. vel cū necessaria ꝓfectio iminet. vel etiā volun
taria: vtilis tamē ꝛ honesta. vt studioꝝ. vel peregrinatiōis
causa cū licētia tamē p̄lati. vel cū ꝯsēsu capituli. vt no. gof.
in sum. de offi. vica. §. nūc videndū. Sūt ergo clerici nō re
sidētes qui in eccl'ys in qbus ītitulati sūt nō faciūt residē
tiā. ꝛ si p̄sonal'r residēt: nō tn̄ deseruiūt bn̄ficio. nec eccl'ie
curā habēt. ꝛ q̄uis vicarius non det vicariū. c. clericos. de
offi. vicari. cū illud sit satis absonū ꝛ absurdū. Tamē Jo.
an. in cle. vnica. de offi. vicar. ī glo. super verbo. sacerdotiū.
putat ꝯriū per. c. cū ex eo. de elec. li. vi. vbi ep̄i generaliter
cū his qui obtinēt eccl'ias dispēsant. ꝛ vbi rō cōis. ibi idem
ius. c. trāslato. de ꝯsti. ꝛ sic cū per septēniū dispēsat̄ cū vica
rio. vicarius nō dat vicariū. sed episcopus dispensans dat
eum: secundum Jo. an. ibidem.

¶ Respōsa prudētiū sunt q̄ iuriscōsulti r̄ndere dicunt̄ cō/
sulētibus. §. ꝯstat. ꝛ. c. respōsa. di. y. vn̄ etiā respōsa pauli di
cta sunt. Fuerūt. n. qdā prudētes ꝛ arbitri eq̄tatis qui īsti
tutiones iuris ciuilis ediderūt qbus dissidētiū lites ꝛ ꝯten
tiones sopirent̄. fm Isido. li. v. ethi.

¶ Reus est q defendit ꝛ ꝓpulsat actionē vel accusationē
nō a reatu dictus: sꝫ a re que petit̄ ab eo p̄stāda. vel super
qua ipse īpetit̄. qꝛ q̄uis ꝯscius sceleris nō sit reus tn̄ dicit̄

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/erfordensis1491/0129
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST